

Legitimering Corporaties

Voorstellen:

- Voorz RvC Vivare
- Lid RvC Stadgenoot
- Voorz SWV R&GV PO
- Fellow WI CDA
- Associé BMC Advies

Willem van Leeuwen | Paul Simons

TOEZICHT EN DE MAATSCHAPPELIJKE ONDERNEMING

Balanceren in het krachtenveld

Van Gorcum

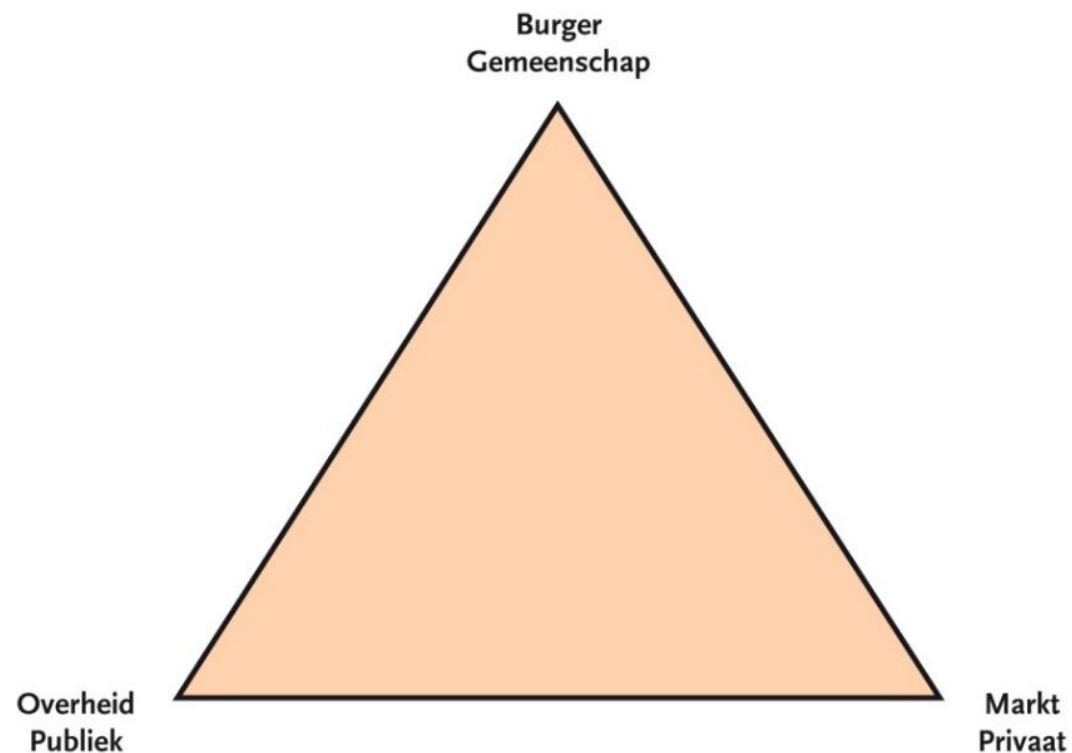
Legitimering Corporaties

Legitimering Corporaties

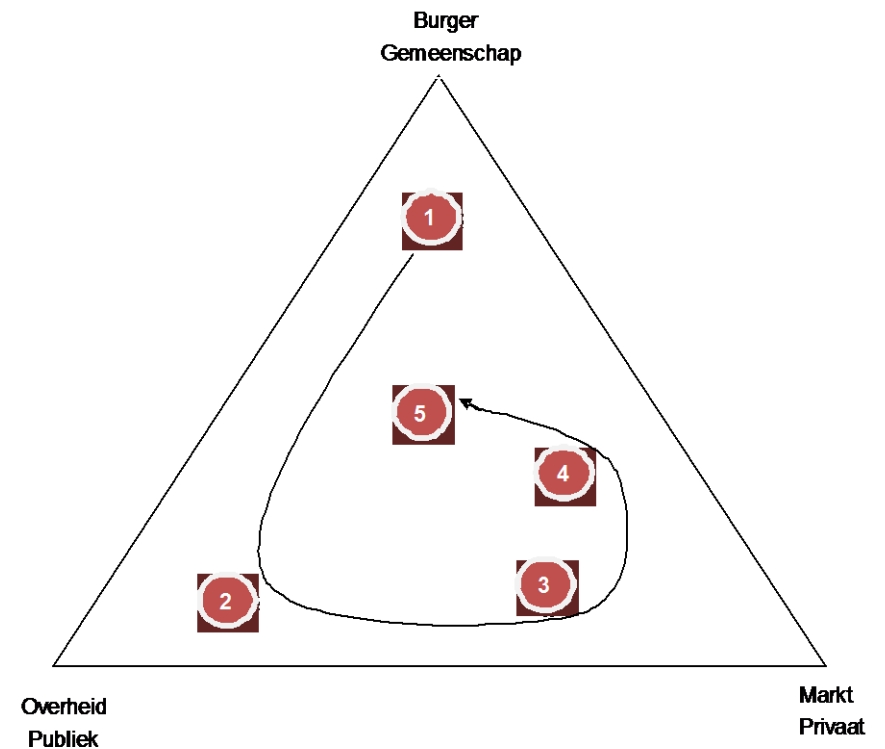
Van wie is de corporatie?

Legitimering Corporaties

1. Particulier initiatief (1850-1960)
2. Verzorgingsstaat;
oneigenlijke verstatelijking (1960-1990)
3. 'Verzelfstandiging'; brutering (1990-2000)
4. Zelfregulering (codes, visitaties, convenanten, etc.) (2000-2010)
5. Ontwikkeling in twee richtingen (2010-?):
 - Zoektocht naar legitimatie en verbinding;
 - Nieuwe verstatelijking (heffing, herzieningswet, novelle, PEW)

Legitimering Corporaties

Analyse in 2 notendoppen:

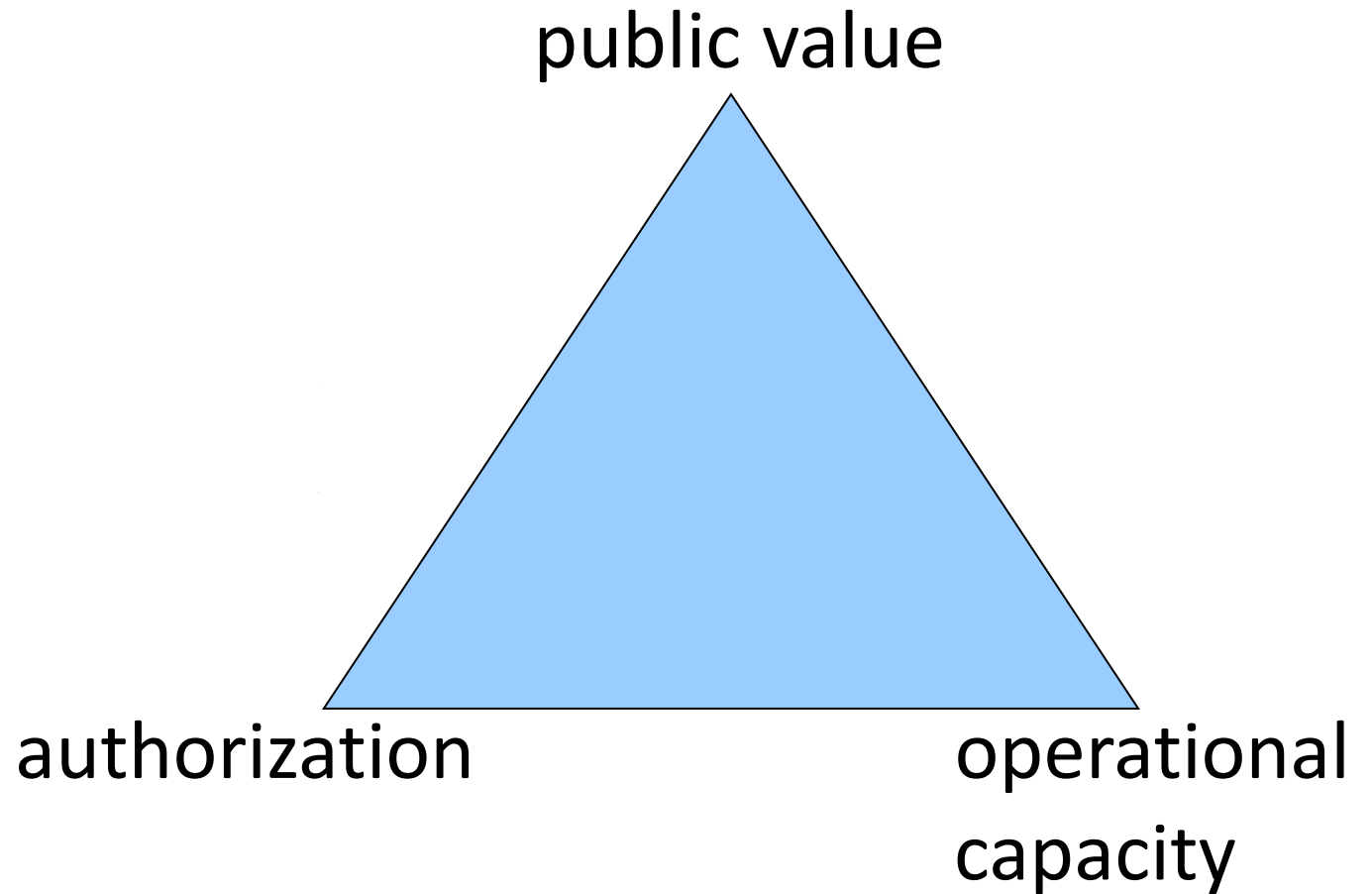
- Overheid trok zich terug (verzelfstandigd)
- Samenleving was niet meer dezelfde (ontzuild, etc.)
- Heerma vulde vacuüm niet op (verweesd)

- Eigendom of eigenaarschap, wat is de kwestie?
- Volkshuisvestelijk toezicht, zonder normen?
- 15 jaar onduidelijkheid en politiek onvermogen (PEW?)

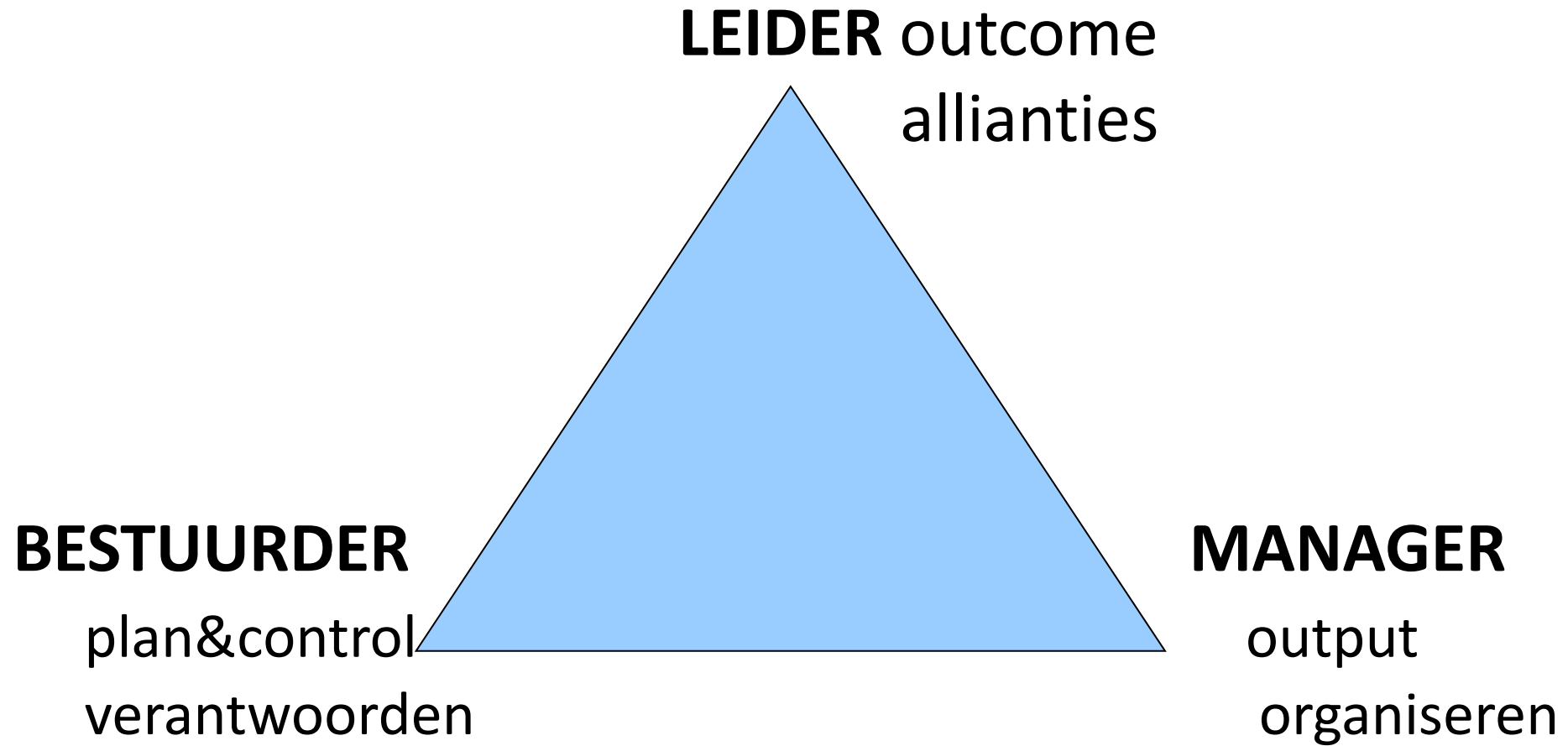
Legitimizing Corporations

Moore
Harvard

Legitimering Corporaties

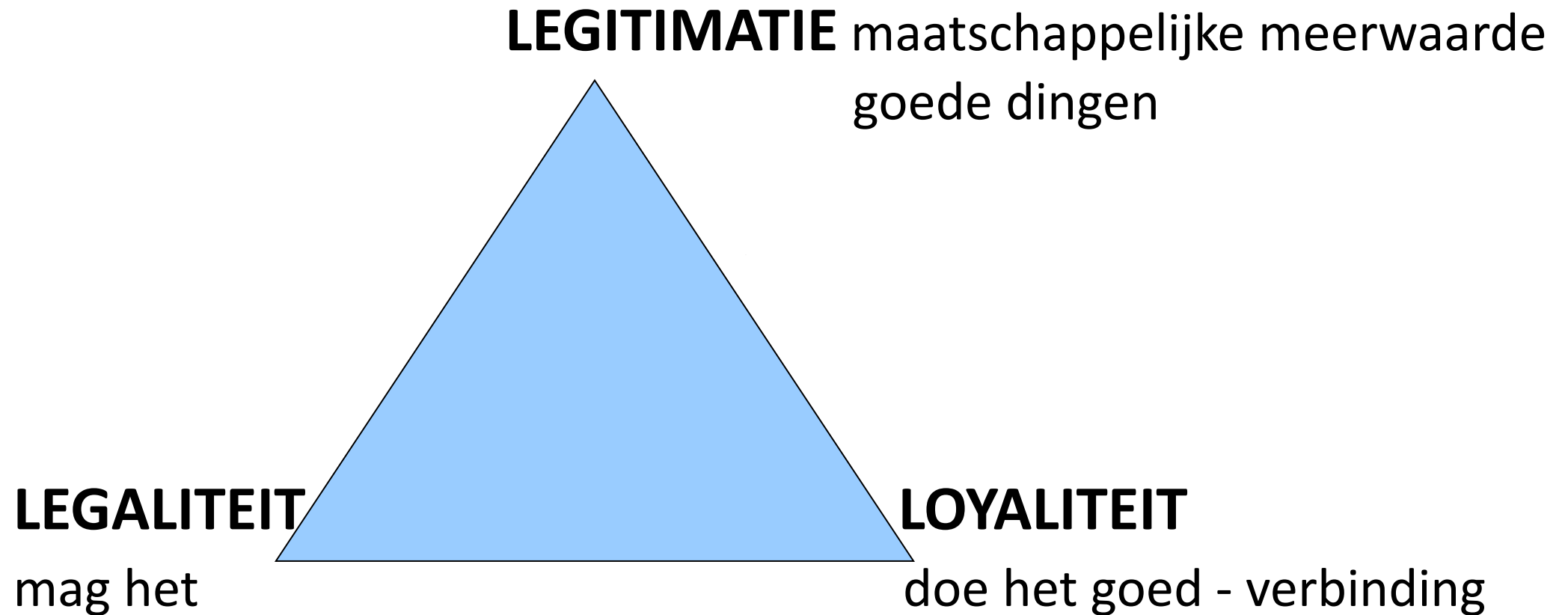
Legitimering Corporaties

Vraag tussendoor:

- Waar ben je mee bezig bestuurder?
- Hoe ziet de agenda eruit RvT?
Ligt focus op de Q-rapportage of op de 'public value'?

Legitimering Corporaties

Legitimering Corporaties

- Driehoeken onderscheiden en verhelderen
- Lijnen zijn gradueel op te vullen

- Voorbeeld van legaliteit naar legitimiteit:
 - ‘Woonagenda’ minister: kader/afsprak centraal
 - Woonvisie gemeente: prestatieovereenkomst
- Voorbeeld van legitimiteit naar loyaliteit:
 - Burgerinitiatieven en wooncoöperatie: faciliteren
 - Zelfbeheer en regie: co-creatie

Legitimering Corporaties

HERZIENINGSWET

Artikel 31

1. De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de toegelaten instelling en de door haar in stand gehouden onderneming. Hij staat het bestuur met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de toegelaten instelling en de door haar in stand gehouden onderneming, naar het te behartigen maatschappelijke belang **en naar het belang van de betrokken belanghebbenden.**

Legitimering Corporaties

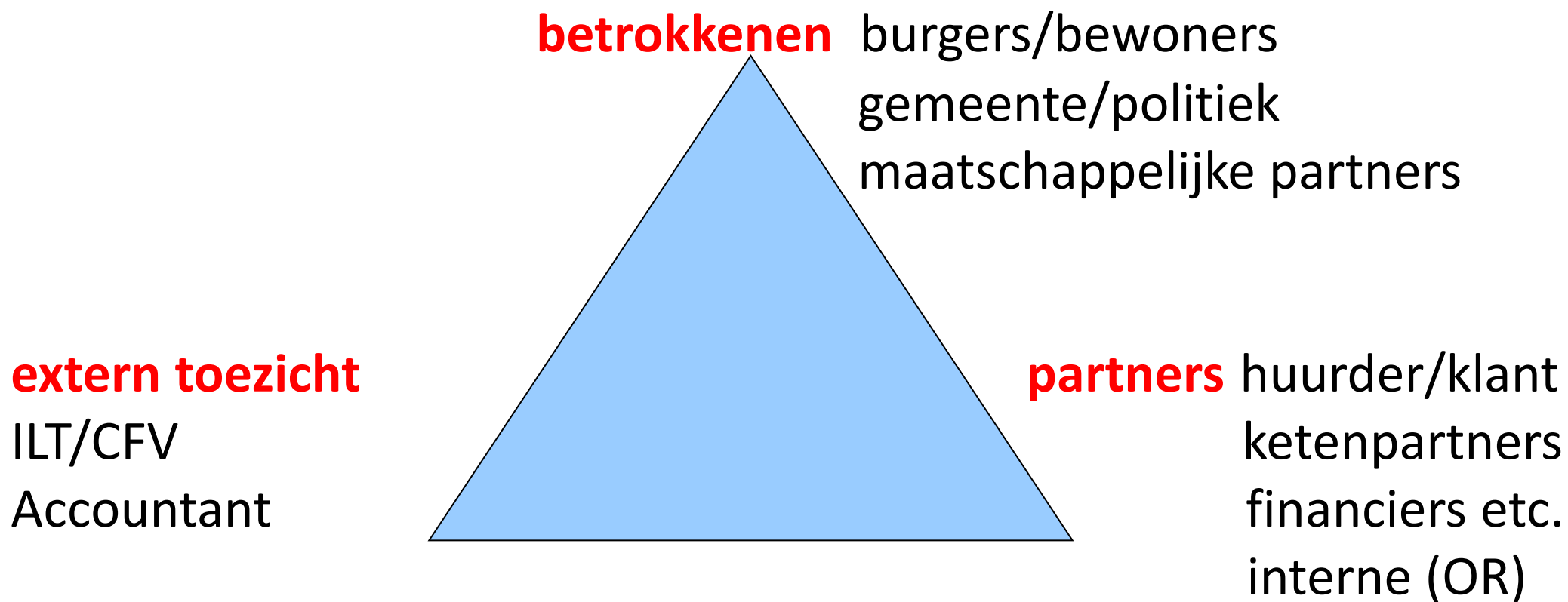
LEGITIMERING IS NOG EEN ZOEKTOCHT

- Wat is visie op positie corporatie in krachtenveld?
- Denken bestuur en RvT daar hetzelfde over?
- Wie zijn de betrokken belanghebbenden?

Legitimering Corporaties

STAKEHOLDERS

Legitimering Corporaties

Blik om ons heen:

- WRR
- Platform31/VTW
- Woonbond
- Aedes
- Wetenschap

Legitimering Corporaties

WRR zoekt naar 'derde macht'
en spreekt van 'weerwerk'
Focus op 'checks & balances'

Aanbeveling:

*Zorg voor een robuuste vormgeving
van de interne checks and balances
en leg hierover publieke verantwoor-
ding af, onder meer in het jaarverslag*

Legitimering Corporaties

Platform31/VTW zoekt naar maatschappelijke aanspreekbaarheid RvT.

Dialogoog & verantwoording
Verbonden met de
samenleving

De aanspreekbare commissaris

Naar maatschappelijker
toezicht houden bij
woningcorporaties

SEV _PLATFORM31_

Legitimering Corporaties

Aedes schrijft in Commentaar (magazine zomer 2014)

Dan tot slot de maatschappelijke verankering. Het is belangrijk dat woningcorporaties een derde laag in hun bestuur krijgen. Nu is er het bestuur en het interne toezicht maar de klant of de samenleving heeft geen stem, zoals in de politiek het parlement of de gemeenteraad of in een bedrijf de aandeelhouders. Zonder die derde laag is niet duidelijk van wie het vermogen is en welke doelen ermee bereikt moeten worden. Legitimatie noemen we dat. We moeten er naar op zoek hoe we die derde laag gaan vormgeven. Wie zitten er in? En welke invloed krijgen die mensen?

Legitimering Corporaties

Woonbond neemt gelegenheid parlementaire enquête te baat en doet onderzoek.

Is huurdersvereniging bron voor legitimering?
Nieuwe varianten zoals Accio bevatten wederkerigheid.

The screenshot shows a news article from 'Economie' with a back arrow on the left and a star icon on the right. The main image is a 'TE HUUR' sign for 'DE VROEDT' with the phone number '010 - 4331160'. The article title is 'Huurders willen meer invloed na schandalen'. The text discusses a survey by Woonbond showing that 90% of tenants want more influence. It also mentions that the survey was conducted among 1,676 tenants across various housing corporations and commissions.

Laatste update: vandaag 09:20

Huurders willen meer invloed na schandalen

Vrijwel alle huurders denken dat meer zeggenschap van hun kant nieuwe misstanden bij corporaties en particuliere verhuurders kan voorkomen. Bijna 90 procent van de bewoners van huurwoningen verlangt voortaan meer invloed in het beleid.

Dat blijkt uit de woensdag gepubliceerde uitkomsten van een ledenpeiling van de Nederlandse Woonbond. Die werd gehouden onder 366 aangesloten huurdersverenigingen en bewonerscommissies alsmede 1.676 individuele leden.

Op basis van de uitkomst stelt de bond dat de zeggenschap van huurders wettelijk verankerd moet worden. De Woonbond vertegenwoordigt 1,6 miljoen huurders.

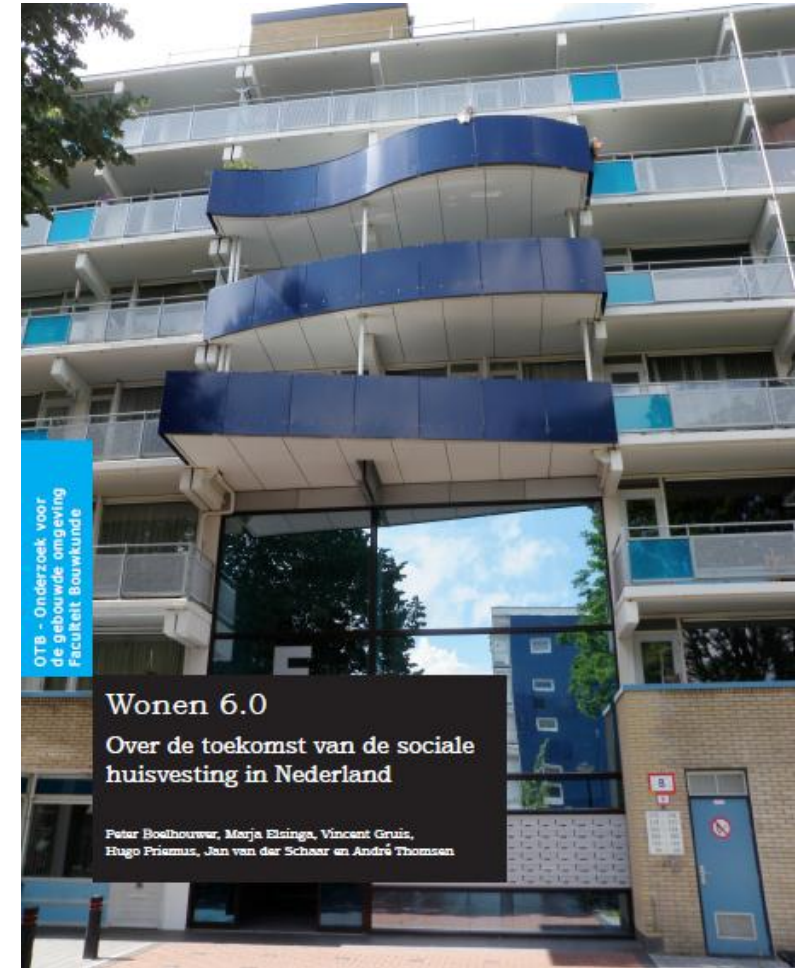
Legitimering Corporaties

Wetenschappers publiceren

Wonen 6.0

Legitimiteitscrisis (!) is cruciale bedreiging voor stelsel.

- Meer tegenkracht organiseren
- Meer ruimte voor bewonersinitiatief
- Meer naar faciliterende rol wcp

Legitimering Corporaties

Waar brengt ons dit? Keuze uit twee hoofdmodellen

- **Toeziën** - *zuivere two tier*
 - Op de omgang met stakeholders
 - Focus op gemeente en prestatieovereenkomst
 - Derde orgaan ingesteld
- **Meeziën** - *experiment met one tier*
 - RvT vervult actieve rol in stakeholder relaties
 - RvT medeverantwoordelijk voor keuze public value

Legitimering Corporaties

Voorbeelden van nabij:

- Volksbelang Wijk bij Duurstede: ‘corporate board’
- Stadgenoot Amsterdam: Maatschappijraad
- Vivare Arnhem: zoektocht met focus op ‘loyaliteit’
- En hoe gaat het bij uw corporatie?

Legitimering Corporaties

Op be-stelling 1:

Visitatierapporten strooien ons zand in de ogen

Toelichting: de legitimatiescores in visitatierapporten gaan voorbij aan de urgentie om te voorzien in eigentijdse vormen van eigenaarschap. Met een tevreden wethouder en zorgaanbieder kunnen we geen genoeg meer nemen.

Legitimering Corporaties

Op be-stelling 2

Legitimering kan niet zonder lokaal bestuurder

Toelichting: Wonen is lokaal, lokale gemeenschappen zijn de levensader van maatschappelijke ondernemingen. De gemeenschap en de gemeente geven legitimiteit. De organisatie van de corporatie (hoe regionaal of landelijk ook) moet op die schaal bestuurlijk aanwezig zijn.

Legitimering Corporaties

**Legitimering van de corporatie is een
gezamenlijke verantwoordelijkheid
van bestuur en raad van toezicht.**

Legitimering Corporaties

Dank voor uw aandacht

Succes met de legitimering van uw wooncorporatie

willem@wdvanleeuwen.nl

06 5331 1579

www.wdvanleeuwen.nl

@wdvleeuwen